

привітання від хореографічного колективу “Екстрім” та вокальної студії, інструментальні номери від оркестру “Водограй” було створено сторінки в соціальних мережах, де висвітлювалась діяльність і творчі моменти колективу.

Коли з’явилась можливість займатися оффлайн, то відновились репетиції, творчі зустрічі, виступи на сцені, конкурси, зокрема «Міс Університету». В планах Центру нові мистецькі проекти: хореографічні майстер-класи і відкриті заняття з метою залучення до танцювальної діяльності молоді університету, презентація новоствореного тріо музичних інструментів, відкриття студії образотворчого мистецтва, запуск власного ютуб-каналу. Такі активності сприяють розвитку культурно-мистецької галузі, підтримці обдарованої української молоді.

Мистецькі та освітні практики формують, зберігають та популяризують традиції - найважливішу частину нашої культури, що зміцнюють такі цінності, як свобода, чесність, освіта, єдність, особиста відповідальність і самовідданість. Застосування сучасних креативних практик у сфері культури та освіти сприяє просвітницькій, інтерактивній, дидактичній, економічній діяльності, постійному зростанню освітньої та мистецької функцій навчальних закладів, культурних організацій.

УДК: 331.102.312:7.075]:792

ХУДОЖНЬО-ЕТИЧНІ АСПЕКТИ ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОДЮСЕРА В СФЕРІ СЦЕНІЧНОГО МИСТЕЦТВА

Л.М. Недін, заслужена артистка України, доцент,
доцент кафедри акторської майстерності та режисури драми,
доцент кафедри сценічної мови
Київський університет театру, кіно і телебачення імені І.К.Карпенка-
Карого

Ключові слова: продюсер, творча діяльність, сценічне мистецтво.

Сучасні форми шоу-бізнеса об’єктивно потребують новітні підходи до діяльності продюсера, які ґрунтуються на національних етнокультурних традиціях і впливають на формування творчої особистості. Мистецька особистість та її багатовекторна діяльність як об’єкт наукового дослідження потребує поглибленого осмислення і прогнозування в контексті сучасних теорій комунікації. Так, висновки наукових розробок вітчизняних і британських учених дали можливість об’єктивно визначити роль і місце феномену мистецької особистості та культуротворення, передусім у мас-медіальному та культурно-освітньому, художньо-мистецькому та етнокультурному часопросторі. Методологія, розроблена в рамках структуралізму та семіотичного аналізу Р.Барта, У.Еко, дала змогу виявити механізми утворення та репродукування семіотичного простору з метою формування професійної мистецької особистості, висококваліфікованого фахівця в галузі продюсерської діяльності та сучасного шоу-бізнесу та,

відповідно, соціокультурного та етнокультурного часопростору, середовища, комунікативних взаємозв'язків тощо.

Водночас необхідно зазначити, що історико-культурологічні методи уможливили вивчення багатократності відносин мистецької особистості в системі етнокультурних та культурологічних цінностей, професійної мистецької освіти, зокрема. Філософсько-культурологічний аналіз дав змогу осмислити процеси естетизації сучасного середовища продюсера, професійного формування його особистості, що безпосередньо впливає на високопрофесійність продюсерської діяльності та його середовища [1, 350–355]. Системний підхід дає змогу розкрити цілісність і специфіку феномена мистецької особистості продюсера в системі культурологічних, мистецьких та навчально-освітніх пріоритетів, а також виявити залежність між їхніми структурними елементами, завдяки міждисциплінарним та комунікативним взаємозв'язкам.

Особливо необхідно виділити онтологічні та соціокультурні детермінанти мистецької особистості продюсера в системі гуманізаційних процесів та професійної мистецької освіти, насамперед. Так, проблема взаємовідносин, взаємовпливу соціальних та культурних детермінант у трактуванні мистецької особистості продюсера тісно пов'язана з проблемою формування особистості (як одним із головних компонентів формування високопрофесійного фахівця), тому стає все більш актуальною. У сучасних умовах головною, найважливішою причиною цьому є глобальна проблема гуманізації процесу суспільного розвитку, гуманістичного розвитку людини, філософії особистості, політичної культури та і культури загалом [4, 189–194]. У своїй більшості сучасні філософи, політологи, культурологи, мистецтвознавці й педагоги вважають, що саме всебічний гуманістичний розвиток особистості є тим шляхом, що призведе людство до вирішення всіх наявних глобальних проблем, створить умови для подальшого цивілізованого розвитку суспільства на засадах національної культури, освіти з урахуванням теорії розвитку гуманітарної науки в умовах сьогодення, насамперед, у сфері мистецької освіти та формування інституції продюсування.

Невипадково, починаючи з 30-х років ХХ ст. проблемі впливу різних чинників (детермінант) на проблему формування мистецької особистості та культуру особистості присвячено чимало наукових праць вітчизняних і зарубіжних дослідників. Ще у 30-ті роки ХХ ст., як вважає сучасний дослідник А.О.Белік, у культурології з'явився новий напрям «самоорганізація-культура-і-особистість», який змістив акценти у вивченні різноманітних культур [5, 167–174]. У всіх попередніх напрямках головним об'єктом аналізу були – культура, її структури, типи тощо. Винятком стало психологічне вивчення культури, в якому людина являє собою індивід, і основний акцент здійснюється на несвідомому елементі її психіки, при цьому обов'язково проявляється культурна ідентичність людини, особистості, народу, етносу, нації [2, 105]. Центральною проблематикою напрямку «культура-і-особистість», особливо на першому етапі його розвитку, було дослідження інкультурації, аналіз значення дитинства для особливостей функціонування дорослої людини. Суттєву роль відіграла теза про специфічний тип особистості, що визначає характер тієї чи іншої

культури. Виникнення напряму пов'язують з появою праць Р.Бенедикт «Конфігурації культур у Північній Америці» (1932 р.) і «Моделі культур» (1934 р.). Від середини 50-х років ХХ ст. напрям «самоорганізації особистості» засобами культури було спрямовано на розробку узагальнюючих культурологічних теорій. Здійсненню цієї мети слугували праці Л.Спієра, І.Халлоуела і С.Ньютона; К.Клакхона і Г.Мюррея, Дж.Долларда і Н.Міллера; Дж.М.Уайтінга та І.Чайлда; Дж.Хонігмана, Ф.Хсю, Дж.Уоллеса, В.Барнова, Е.Бургіньона та багатьох інших.

У схему та зміст загальної структури досліджень психологічної антропології певні зміни та доповнення були внесені, починаючи з 80-х років ХХ ст. Дж.Г.Мідом (використання як теоретичної орієнтації його інтеракціоністської концепції та його підходу до аналізу «Я»), а також використання загальних принципів культурно-історичної школи М.Виготського-Леонтьєва при порівняльному аналізі впливу (чи його відсутності) на психологічні виміри особистості, інституалізованих форм освіти в різних культурах.

Помітними стали зрушення щодо розгляду проблем соціокультурної детермінації формування особистості, здійснені філософами, культурологами, мистецтвознавцями і педагогами Росії та України в 90-ті роки ХХ ст. Найбільш значимі є праці російських учених: В.С.Баруліна, А.О.Беліка, П.С.Гуревича, М.С.Кагана, В.М.Розіна; українських учених: В.П.Андрущенко, Є.К.Бистрицького, І.В.Бойченка, Л.І.Горенко, І.Ф.Надольного, М.І.Михальченка, В.Г.Табачківського, Л.В.Сохань та ін. Зокрема, автори монографії «Культура. Ідеологія. Особистість: методолого-світоглядний аналіз» (К., 2002) так оцінюють взаємодію соціальних та культурних детермінант мистецької особистості: «Зазначена взаємодія здійснюється не в абстрактному просторово-часовому середовищі, а в діяльності й спілкуванні людей у суспільстві [1, 351; 3, 125]. Діяльність постає як дійсність культури. Без діяльності культура втрачає історичні раціонально-чуттєві контури, соціальний сенс, відривається від земної основи і перетворюється на ілюзію, джерела якої можна виявити далеко не завжди» [1, 359–360; 6, 185–186].

Аналіз наукової проблематики вищезгаданих напрямів, шкіл та окремих учених щодо соціокультурних та етнокультурних впливів на особистість продюсера та формування фахівця свідчить про вагомості досягнення у цій сфері діяльності. Водночас необхідно звернути увагу на системний розгляд діалектики взаємовпливу соціальних і культурних детермінант у процесі формування особистості продюсера. Ця проблема ще надто мало висвітлена у науковій та навчально-методичній літературі, насамперед, у культурологічному, мистецтвознавчому та педагогічному аспектах з урахуванням новітніх завдань вищої мистецької освіти України початку ХХІ століття.

Процес взаємовпливу соціально-культурних, мистецько-освітніх та етнокультурних детермінант розвитку особистості продюсера може розглядатися як на історико-культурному фоні, так і з огляду на сучасний стан соціокультурних відносин та їх вплив на особистість. Не відкидаючи потреби врахувати певні історичні соціокультурні обставини, звернемо більше уваги на діалектику такого взаємовпливу в сучасних умовах. Маючи

на увазі, що соціокультурні та етнокультурні детермінанти – це є соціальні й культуротворчі відносини (у широкому розумінні терміну), що реалізуються, проявляються у процесі соціокультурної діяльності продюсера, котра включає в себе певну систему елементів (окремих детермінант), а також те, що культурними та етнокультурними детермінантами можливо визначили наступні: стан виховання, освіти, духовної (культурної творчості); рівень опанування певною галуззю знань; культура праці, поведінки; культура національного, релігійного та мовного середовища (усі ці елементи і складають зміст поняття «культури суспільства»), можна стверджувати, що саме у взаємодії насамперед цих, а також геополітичних, біологічних, культуротворчих та етнокультурних чинників народжується особистість продюсера як феномен даного соціокультурного простору.

Як соціальні, так і культурні, етнокультурні детермінанти розвиваються об'єктивно за певних внутрішніх, притаманних їм причин та за своїми особистими законами й закономірностями. Тобто немає однозначної залежності чи повної відповідності між станом соціальних відносин (чи діяльності) в суспільстві та станом, рівнем його культури. Водночас очевидним є й те, що як соціальні, так і культурні, етнокультурні детермінанти взаємно впливають одна на одну та прагнуть у своєму розвитку до наближення за станом свого подальшого розвитку. Щодо конкретного суспільства, соціальної спільноти чи окремої особистості (продюсера чи виконавця), то їх стан розвитку залежить від конкретно культурно-історичної ситуації, від конкретного стану соціальних відносин та культури даної соціальної спільноти, в якій вони знаходяться. Відповідно до цього, якщо виникає потреба з'ясувати стан і перспективи розвитку особистості в конкретному суспільстві, то необхідно проаналізувати увесь комплекс геополітичних, економічних, соціокультурних та етнонаціональних відносин у даному суспільстві (чи середовищі) та стан культури в них. І тільки за таких умов можливо об'єктивно визначити соціокультурний та духовний рівень, стан особистості, насамперед, мистецької особистості. При цьому певною мірою є сенс погодитися і з тими дослідниками, які відкидають безумовну соціокультурну детермінацію розвитку кожної особистості, що є дуже важливим в умовах євроінтеграційних процесів в Україні початку ХХІ століття.

Список використаних джерел

1. Горенко Л.І. Парадигма розвитку національного культурно-освітнього простору ХХІ ст.: українознавчі критерії дослідження // VIII Культурологічні читання пам'яті Володимира Подкопаєва «Національно-культурний простір України ХХІ ст.: стан і перспективи: Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції, м.Київ, 2–3 червня 2010 р. – К.: НАКККіМ., 2010. – С. 350–360.
2. Горенко Л. Культурна ідентичність // Науковий інструментарій українознавця. Довідник / Кер. авторського колективу, наук. кер. Л.Токар. – К.: ННДУВІ, 2012. – С. 213–218.

3. Кримський С.Б. Архетипи української культури // Феномен української культури: методологічні засади осмислення. – К., 1996. – 135 с.
4. Лісовий В.С. Поняття політичної культури. Політична культура українців // Феномен української культури: методологічні засади осмислення. – К., 2010. – 320 с.
5. Шейко В. Формування основ культурології в добу цивілізаційної глобалізації (друга половина ХІХ – початок ХХІ ст.): моногр. / В. Шейко, Ю. Богуцький. – К.: Генеза, 2005. – 592 с.
6. Хандогій Г.Л. Історико-культурний досвід українського народу в навчальному процесі // Українознавство – наука самопізнання українського народу: Матеріали Х щорічної Міжнародної науково-практичної конференції; 18-20 жовтня 2001 р. / Загальна ред. Кононенко П.П., наук. ред.-упорядн. Ярошинський О.Б. – К.: НДІУ, 2001. – С.184–186.